

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Myre Havbruk AS

Deres ref

Vår ref

Dato

18/4740-4

10. september 2019

Vurdering av klagesak fra Myre Havbruk – Avslag på klage på avslag om søknad om utviklingstillatelser til prosjektet Flo Flo

Vi viser til klage fra Myre Havbruk AS (heretter klager) av 1. juni 2018. Myre Havbruk søkte 31. januar 2017 om fem utviklingstillatelser. Fiskeridirektoratet (heretter direktoratet) avslo søknaden den 11. mai 2018. Direktoratet har ikke funnet grunnlag for å omgjøre vedtaket etter å ha vurdert klagers søknad, og sendte over klageinnstilling til departementet den 17. august 2018.

Klagen er fremmet rettidig, jf. forvaltningsloven § 29. Nærings- og fiskeridepartementet kan som klageinstans prøve alle sider av saken, og herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Klageinstansens kompetanse fremgår av forvaltningsloven § 34.

Rettslig grunnlag

Det følger av laksetildelingsforskriften § 23b første ledd første setning at:

«Søker kan få tildelt tillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi og som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer.»

Vilkårene «*betydelig innovasjon*» og «*betydelige investeringer*» er kumulative, dvs. at begge vilkårene må være oppfylt for at man skal kunne tildeles utviklingstillatelser. Hvorvidt en aktør innvilges utviklingstillatelser bygger på en skjønnsmessig, faglig vurdering, jf. forskriftens ordlyd («*søker kan*») og *retningslinjer for behandling av søknader om utviklingstillatelser utarbeidet av Nærings- og fiskeridepartementet 12. januar 2016* (i det videre omtalt som «*retningslinjene*»).

Postadresse
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo
postmottak@nfd.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 8
www.nfd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
912 660 680

Avdeling
Næringspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Stina Melkstavik
22 24 63 47

Vilkåret om «betydelig innovasjon» må sees i sammenheng med § 23b andre ledd hvor det fremkommer at det er sentralt for vurderingen at:

«Utviklingsarbeidet skal skille seg vesentlig fra tidligere kunnskap og teknologi på akvakulturområdet som er i alminnelig kommersiell bruk og kan ikke bare være en naturlig videreføring av det som er benyttet tidligere.»

I retningslinjene er det gitt nærmere beskrivelser av hva som omfattes av ordningen. Her står det at formålet med utviklingstillatelser blant annet er å legge til rette for et teknologiløft i næringen ved at det kan gis utviklingstillatelse til prosjekter som innebærer utvikling av nye teknologiske løsninger. Ordningen er videre avgrenset til produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner og den omfatter derfor ikke prosjekter som for eksempel dreier seg om utvikling av nye driftsformer, vaksiner, fôr med mer.

Ordningen er begrenset til de store prosjektene som næringen selv ikke vil/kan ta risikoen for å realisere uten at staten bidrar ved tildeling av utviklingstillatelser. Det er også nærmere beskrevet hva som anses som utviklingsarbeid. Det må blant annet inneholde et nyhetselement og det må være knyttet en viss grad av usikkerhet til resultatet.

Listen for å få tildelt utviklingstillatelser ligger høyt.

Om søknaden

Myre Havbruk AS søkte 31. januar 2017 om fem utviklingstillatelser á 780 tonn MTB for å realisere konseptet «FLO FLO». Konseptet er tredelt og består av en oppdrettsmerd med dokkingstasjon for ulike havbrukslektere og servicefartøy, lektere med ulike funksjoner og et spesialdesignet brønn- og servicefartøy.

Oppdrettsmerden

I tillegg til dokkingfunksjonen er oppdrettsmerden designet for å kunne skifte mellom ulike typer oppdrettssystemer: åpent, åpent med luseskjørt, semilukket og/eller lukket.

Grunntanken er at man skal kunne utnytte de ulike systemenes fordeler på en tilnærmet sømløs måte ved behov. Klager skriver i søknaden at merden er et teknologikonsept som legger opp til en proaktiv drift fremfor brannslukking, og at konseptet vil bidra til bedre fiskevelferd, sikrere operasjoner ved merd, mindre utslipp, bedre doseringskontroll ved medikamentell behandling, osv.

Brønn- og servicefartøyet

Konseptets lekterbaserte brønn- og servicebåt skal tilsvare traktoren i landbruket, og skal frakte lektere spesialtilpasset ulike havbruksoppgaver. Den selvflytende enheten skal kunne skiftes ut ved at fartøyet med ballasteringsutstyr kan heves og senkes i vannet, slik at lekteren enkelt kan flytes av og på.

Denne fartøyløsningen vil ifølge klager bidra til økt fleksibilitet i logistikkjeden for slaktefisk, øke driftstiden til fartøyet, samt sikre næringens ønske om dedikerte enheter til spesifikke operasjoner. De viser også til at det lekterbaserte fartøyet vil bidra til en mer smittesikker transport/logistikk og drift, og at systemet gir mulighet til å behandle og håndtere fisk i lukket system i tilknytning til merdanlegg i sjø og slakteri.

Lekterne

Tanken bak FLO FLO-konseptet er at man ikke lenger trenger å tilpasse utstyret om bord en eksisterende brønnbåt, men at man i stedet kan tilpasse/bygge om en FLO FLO-lekter. Klager har presentert ulike lekterløsninger, men har i søknaden fokusert på levende transport, vannbehandling og avfallshåndtering. Klager viser til at denne løsningen gir oppdretter en unik fleksibilitet samtidig som den vil bidra til økt innovasjon, og at det blir vesentlig enklere og billigere å utvikle, teste ut og implementere nytt utstyr.

Klager anslår at FLO FLO-fartøyet vil koste 200 MNOK, mens en lekter vil ligge på mellom 20-60 MNOK. Oppdrettsmerden er forventet å koste et sted mellom 25-50 MNOK.

Fiskeridirektoratets vurdering

Direktoratet avsto søknaden i vedtak av 11. mai 2018. Begrunnelsen for avslaget var at deler av konseptet ikke innebar utvikling av «teknologi» som er omfattet av ordningen med utviklingstillatelser, jf. laksetildelingsforskriften § 23b første ledd. Det omsøkte prosjektet oppfylte etter direktoratets vurdering heller ikke vilkåret om «betydelig innovasjon», jf. laksetildelingsforskriften §§ 22 annet ledd og 23b første og annet ledd.

Direktoratet viser til at den omsøkte oppdrettsmerden er en flytende produksjonsenhet for oppdrett av fisk som skal erstatte tradisjonelle merder. Direktoratet anser merden for å innebære utvikling av produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner. Direktoratet legger til grunn at vilkåret om at prosjektet kan bidra til å «utvikle teknologi» er oppfylt for oppdrettsmerden. Videre anser direktoratet lekterne og fartøyet som enheter som sammen skal bidra i nødvendige operasjoner som avlusning, fôrtransport og transport av fisk til og fra merden. Slik direktoratet ser det vil lekterne og fartøyet i seg selv erstatte funksjonene som dagens brønnbåter, fôr båter, ensilasjebåter og til en viss grad servicefartøy har ved driften av oppdrettsanlegget. Lekterne vil også ha en funksjon inn mot den lukkede driften da utstyr for vannbehandling og slamfiltrering skal plasseres om bord i en av lekterne. FLO FLO-fartøyet vurderes å ha en hovedfunksjon som transportmiddel for lekterne.

Direktoratet konkluderte med at de delene som omfatter FLO FLO-fartøyet samt de fleste lekterløsningene (avlusning, transport og lagring) faller utenfor ordningen med utviklingstillatelser. Disse elementene ble vurdert å ikke ha nær nok tilknytning til selve produksjonen av fisk.

Videre konkluderte direktoratet med at selve merden og lekteren som skal bidra under semilukket drift er innenfor ordningen, men at den ikke når opp med tanke på å oppfylle kravet til betydelig innovasjon. Direktoratet finner det ikke godtgjort at rømmingsfaren er

reduisert ved dette konseptet sammenlignet med konvensjonelle oppdrettsanlegg. Direktoratet kan heller ikke se at det er godtgjort at konseptet kan benyttes for andre lokaliteter enn det som er tilfellet for konvensjonelle oppdrettsanlegg i dag med hensyn på eksponeringsgrad eller grad av lukkethet i en produksjonssyklus.

Når det kommer til konseptets forbedringer med hensyn på næringens miljø- og arealutfordringer kan direktoratet kun se at det er merdens slamoppsamlingssystem som vil gjøre seg gjeldende. Denne teknologien kan representere forbedringer sammenlignet med konvensjonell teknologi med hensyn til utslipp av partikulært organisk materiale og fôrspill. Direktoratet mener imidlertid at søker ikke har dokumentert at slamoppsamlingssystemet vil fungere som skissert hverken i søknaden eller tilleggsinformasjonen.

Søker skriver at i semilukket drift vil de enten ha en lukket pose i eller rundt merden. Direktoratet peker på at ut over dette er søkers beskrivelse av hvordan man skal gå fra åpen til lukket drift svært begrenset. Videre skriver direktoratet i sitt avslag at beskrivelser av strømningsmønster, strømningshastighet og duken/posen også er svært begrenset eller fraværende. Videre peker direktoratet på at dersom man skal drive semilukket i perioder med smoltutvandring, måneder med mye lus eller i perioder med fare for sykdomssmitte vil man måtte ha en lekter tilpasset semilukket drift for hver enkelt merd, noe som etter direktoratets vurdering potensielt vil være relativt kostnadsdrivende for de som skal drive anlegget.

Klagers anførsler

Klager anfører at det faktum at deler av det presenterte konseptet etter direktoratets vurdering ikke oppfyller vilkåret om utvikling av teknologi slik ment i ordningen om utviklingskonsesjoner, ikke kan telle negativt med hensyn til den del av prosjektet som isolert sett oppfyller vilkåret.

Klager mener det er uklart hvilken betydning det har hatt for direktoratets vedtak at deler av klagers konsept ikke oppfyller vilkåret om utvikling av teknologi. Klager viser til at det på den ene siden følger av vedtaket at det er vurdert at den delen av konseptet som omhandler utvikling av «teknologi» også oppfyller vilkåret om «betydelig innovasjon». På den annen side fremgår det imidlertid av vedtaksteksten side 9 at deler av det omsøkte konseptet ikke innebærer utvikling av teknologi i laksetildelingsforskriftens forstand. Klager mener at denne uklarheten er uheldig og nødvendiggjør en ny realitetsbehandling av søknaden.

Klager mener det er uriktig at det omsøkte prosjektet ikke oppfyller vilkåret om "betydelig innovasjon". Klager trekker i denne sammenheng frem hvilke nyhetselementer som FLO FLO-konseptet innebærer:

- Heving og senking av bunnen
- Mulighet for at kanalen kan avgrenses i horisontalplanet
- Kombinasjonen åpen merd og lekter med lukkede oppdrettstanker med vannbehandlingsutstyr som er plassert i kanalen

- Det vertikale sentrerte røret som går fra under merden og opp til en høyde som er tilgjengelig for serviceenheten
- At merden er utstyrt med en kanal med dokkingmuligheter
- Fleksibel duk

De trekker også frem at merdløsningen ble patentert den 30. april 2018, og at dette må ses på som en sterk bekreftelse på at løsningen har en nyhetsverdi.

Klager anfører at det ikke medfører riktighet at metoden for regulering fra åpen til lukket drift er for dårlig beskrevet. De viser i den forbindelse til sin beskrivelse i søknadens vedlegg 9 og figur 6.

Når det gjelder dokumentasjon på strømhastighet og strømningsmønster, så viser klager til at det ikke finnes eksempler som de vet om på fleksible flytende strukturer med egenskaper som ligner på lukkede oppdrettsmerder. Følgelig er det begrenset kunnskap om hvordan disse strukturene vil oppføre seg, og det finnes derfor ingen numeriske modeller som kan forutsi tilstrekkelig respons i bølger. Utvikling vil derfor hovedsakelig måtte skje igjennom modelleksperimenter for å få økt forståelsen av FLO FLO-merden med duk i bølger; dens strukturelle respons, sloshing og intern strømning. Klager skriver at slike eksperimenter vil være en naturlig del av utviklingsfasen dersom utviklingstillatelser tilkjennes, og vil utføres i samarbeid med deres samarbeidspartnere.

Klager erkjenner at vannhastigheter på generell basis ikke er beskrevet tydelig, og at dette skyldes at minimumskrav til vannutskiftning avhenger av vannets bufferkapasitet, karhydraulikk og vanntemperatur. De skriver imidlertid at forskning viser at for konvensjonelle lukkede gjennomstrømningsanlegg med oksygentilførsel så skal vannutskiftning ligge på 0.2-0.3 l/kg/min. I Norge anbefaler Mattilsynet en maksimumsgrense på 15mg/l CO₂, som tilsvarer omtrent 0.2 l/kg/min, og for lukkede RAS-anlegg ligger vannutskiftning på 0.05-0.1 l/kg/min.

Klager er videre uenig i direktoratets antagelse av prosjektets driftsøkonomi. Klager skriver at lukket drift vil kunne innebære ekstra kostnader i en utviklingsfase frem til merdskonseptet får fotfeste i næringen slik at utstyrsleverandører vil bidra til å utvikle mer kostnadseffektive modulbaserte innovative løsninger. Samtidig anfører klager at det nettopp er slike ekstra kostnader og slik risiko som ordningen for utviklingskonsesjoner er ment å avhjelpe. Klager henviser i denne sammenheng til retningslinjene hvor det fremkommer at ordningen skal omfatte prosjekter som «næringen selv ikke vil/kan ta risikoen ved å realisere på egenhånd».

Klager viser også til at det ikke medfører riktighet at alle merdene må tilpasses lektere med semilukket drift. De presiserer at poenget med FLO FLO-merden er at man skal ha mulighet til å drive semilukket/lukket i perioder, og at alternativer til FLO FLO på mindre egnede lokasjoner er en permanent semilukket/lukket løsning, som driftsmessig vil være minst like kostnadsdrivende. De peker også på at det for oppdretter er store besparelser i å forebygge lus og sykdom, sikre fiskevelferd og beskytte villfisk og miljø rundt anleggene.

Når det gjelder den reduserte rømningsskaden som direktoratet mener ikke er godtgjort, viser klager til Sintef sin rapport "*Årsaker til rømning av oppdrettslaks og ørret i perioden 2010-2016*". Klager anfører at FLO FLO-merden og dens funksjoner vil kunne forbedre statistikken og forhindre hendelser som oppstår spesielt relatert til uvær, håndtering av lodd og not, håndtering av dødfisikpumpe, lasting og lossing, avlusing og nattarbeid. Klager påpeker at disse forbedringene er relevant for 63 % av alle registrerte rømninger mellom 2010 og 2016.

Videre anfører klager at FLO FLO-merden er langt mer robust konstruert enn konvensjonelle merder, og at dette åpner for å kunne ta i bruk lokasjoner som er mer eksponerte enn de lokasjoner som man benytter i dag. De viser til at FLO FLO-konseptet gjør det mulig å opprettholde og optimalisere produksjon på lokaliteter i fjordene som blir mer og mer uegnet som følge av strengere myndighetskrav relatert til lus, sykdom/smitte, miljøhensyn osv. og at dagens mindre egnede lokasjoner med store utfordringer knyttet til lus, sykdom/smitte, alger og bunnforhold vil kunne effektiviseres vesentlig med FLO FLO-konseptet, enten alene eller i kombinasjon med konvensjonelle merdanlegg. Klager mener også at FLO FLO-merden på lik linje med løsningen til Hydro-Salmon Company må betraktes som et «stand alone»-anlegg og således også må betraktes som en arealbesparende løsning.

Hva gjelder slamoppsamlingsystemet anfører klager at beregningene i analyserapporten ikke er laget av søker selv, slik direktoratet legger til grunn i vedtaket, men at disse er gjort av Inocean Engineering AS med bruk av anerkjent analyseverktøy. Klager kan heller ikke se at direktoratet har fremsatt noe faglig begrunnelse for hvorfor konklusjonen om gjennomførbarhet skulle være feil, og mener det er beklagelig at direktoratet har valgt å se bort fra vurderingene på gjennomførbarhet som klager har innhentet fra utstysleverandørene EgersundNet og Norlense. Klager viser til at deres løsning skiller seg fra hva som brukes på mer konvensjonelle merder i dag ved at deres system er integrert i selve bunnrammen, noe som minsker risikoen for skade på merden under slamoppheving. Til slutt anfører klager at direktoratet har sett bort fra FLO FLO-konseptets fordeler knyttet til smitteforebygging mellom anlegg.

Fiskeridirektoratets klageinnstilling

I sin innstilling slår direktoratet fast at de delene av det omsøkte konseptet som ble vurdert å falle utenfor ordningen med utviklingstillatelse ikke tillegges negativ vekt, samtidig som de heller ikke ble tatt i betraktning når direktoratet tok stilling til konseptets innovasjonspotensiale.

Når det gjelder vurderingen av vilkåret om betydelig innovasjon for de delene som faller inn under ordningen skriver direktoratet at de ikke kan se at det i klagen fremkommer nye elementer ved beskrivelsen av konseptet som ikke allerede er vurdert i vedtaket.

Direktoratet fastholder sine vurderinger i vedtaket om at beskrivelsen av metoden for regulering fra åpen til lukket drift, strømningsmønsteret, strømhastighet og posen/duken er for dårlig. De skriver at overordnede beskrivelser kan være nyttig når konseptet skal forstås, men kan likevel ikke regnes som fullgod dokumentasjon på systemet. Når det kommer til å

beregne strømhastigheter og strømningsmønster er det direktoratets oppfatning at man kan gjøre gode estimat gjennom beregninger.

Direktoratet kan ikke se at det har betydning at konseptet kun skal ha en mulighet til å drive semilukket ettersom dette uansett vil forandre at de har en dedikert leker til denne. De ser ingen grunn til å endre sin vurdering på dette punktet.

Direktoratet vurderer at påstanden om at merden kan drives på mer eksponerte lokaliteter enn dagens konvensjonelle oppdrettsanlegg ikke er faglig underbygget, hverken gjennom analyserapporten eller på annet vis.

Direktoratet skriver at de ikke har sett bort fra vurderinger knyttet til not. Vurderingene fra Norlense knyttet til duken er at alt ligger til rette for at de skal kunne levere duken, mens det fra EgersundNet er lagt ved tegninger av not med prisoverslag. Direktoratet mener at dette ikke er faglig dokumentasjon som kan bidra til å sannsynliggjøre at konseptet kan realiseres og føre til ulike former for innovasjon. Utover det som går på not og duk, er flytekragen og bunn av merden, som er vesentlige deler av konstruksjonen, kun beskrevet på en overordnet måte. Direktoratet mener derfor at vurderingene mangler et tilstrekkelig dokumentasjonsgrunnlag.

Videre påpeker direktoratet at løsningen for slamoppsamling kun er konseptuelt beskrevet. Utover det å beskrive løsningen mer utførlig ville det etter direktoratets syn eksempelvis være naturlig å legge ved en CFD-analyse som viser hvor mye organiske partikler som kan forventes samlet gjennom systemet ved ulike strømhastigheter.

På bakgrunn av dette, samt også ytterligere momenter som direktoratet har omtalt i sin innstilling, vurderer de at det ikke er grunnlag for å omgjøre vedtaket.

Departementets vurdering

Departementet har gått gjennom søknaden med vedlegg, vedtak og innstilling fra direktoratet samt klage fra søker og supplerende informasjon vedlagt denne. Det ble også avholdt møte hos departementet 4. februar 2019 hvor søker fikk lagt frem sin side av saken for politisk ledelse.

Det stilles strenge krav for å få tildelt utviklingstillatelse og listen for å få slik tillatelse ligger høyt. Ifølge laksetildelingsforskriften § 23b må prosjektet omfatte utvikling av teknologi som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Det fremgår også at blant annet konstruksjon av prototyper og testanlegg og fullskala prøveproduksjon kan falle innenfor ordningen.

Departementet legger til grunn at kjernen i konseptet er tredelt og består av utvikling av en oppdrettsmerd med dokkingstasjon for ulike havbrukslektene og servicefartøy, lektene med ulike funksjoner og et spesialdesignt brønn- og servicefartøy. I søknaden beskrives en

rekke ulike lektere. Søker gjør imidlertid oppmerksom på at de i denne søknaden kun fokuserer på levende transport, vannbehandling og avfallshåndtering.

Vurdering av produksjonsteknologisk utstyr/installasjon

Departementet har gjennom en rekke tidligere vedtak, i forbindelse med klagesaker knyttet til utviklingstillatelser, vurdert hva som etter ordningen kan anses som produksjonsteknologisk utstyr/installasjon i henhold til forskrift og retningslinjer. Dette både med tanke på ulike behandlingenheter, lekterløsninger, spesialfartøy, behandling av slam, fornybar energi, overvåkning med sonder og AUVer med mer. Vi vil nedenfor begrense oss til kun å referere til et par av disse avgjørelsene. Alle vedtakene til departementet er gjengitt i sin helhet og ligger åpent tilgjengelig på direktoratets hjemmesider.

Departementet er enig i direktoratets vurdering av at enkelte deler av konseptet ikke er innenfor ordningen av utviklingstillatelser. Dette gjelder de lekterne som ikke har tett nok tilknytning til selve produksjonen av fisk samt det spesialdesignede brønn- og servicefartøyet som er beskrevet i søknaden. I den forbindelse viser departementet til vedtak 3. november 2016 angående Måsøval Fiskeoppdrett AS og konseptet "Helixir", en behandlingsflåte for blant annet avlusning.

Vi viser også til vedtak 30. oktober 2017 angående Lerow sitt konsept "MARKOB". Under vurderingen av den delen som omhandler fartøy, lektere, autonome systemer og AUV/ROV skriver departementet følgende:

"Når det gjelder vurdering av fartøy, lektere, autonome systemer og AUV/ROV viser departementet til behandlet klage på vedtak om avslag på søknad fra Måsøval Fiskeoppdrett AS datert 3. november 2016. I vedtaket slås det fast at prosjekter må ha en nær tilknytning til selve produksjonen av fisk for å falle inn under ordningen. Det går frem av retningslinjene til § 22 at ordningen er begrenset til produksjonsteknologisk utstyr/installasjon og den omfatter derfor ikke prosjekter som for eksempel dreier seg om utvikling av nye driftsformer, vaksiner, fôr med mer. De omtalte støttefunksjonene som er beskrevet i søknaden har etter departementets vurdering ikke nær nok tilknytning til selve produksjonsenheten til å kunne omfattes av ordningen med utviklingstillatelser."

Departementet mener at disse vurderingene også vil være gjeldende for lekterløsningene som omhandler avlusning, transport og lagring i klagers konsept, samt det beskrevne servicefartøyet i konseptet til klager.

At disse elementene vurderes å være utenfor ordningen fører imidlertid ikke til noen negativ vektning av det resterende konseptet opp imot kriteriet om betydelig innovasjon. Det er kun de elementene som anses som innenfor ordningen som vil bli vurdert opp imot kriteriet om betydelig innovasjon. Lekterløsningene for avlusning, transport og lagring samt det spesialdesignede brønn- og servicefartøyet vil således være elementer som departementet i denne sammenheng forholder seg nøytralt til.

Det er i flere vedtak fra departementet vurdert dithen at slambehandling og utnyttelse av dette er nedstrøms selve produksjonen og dermed faller utenfor ordningen med utviklingstillatelser. Selve løsningene for oppsamling av slam kan imidlertid anses som tett nok knyttet til selve produksjonen av fisk og dermed falle inn under ordningen. Departementet viser i så henseende til vedtak gjort 20. mars 2018 i behandlingen av klagen til AkvaDesign AS:

"Departementet er således enig i at oppsamling av slam er en viktig del av konseptet. Departementet mener likevel at den delen av søknaden som gjelder den etterfølgende utnyttelsen av slammet ikke kan tas med i vurderingen om tildeling av utviklingstillatelser. Dette er slik departementet ser det en prosess som foregår nedstrøms fra selve lakseproduksjonen og den faller derfor utenfor det som kan vektlegges i forbindelse med søknaden om utviklingstillatelser."

Vurdering av vilkåret om betydelig innovasjon

Selve merden og lekterløsningen som muliggjør lukket produksjon vurderer departementet i likhet med direktoratet å være tett nok tilknyttet til selve produksjonen av fisk til å være innenfor ordningen med utviklingstillatelser. Spørsmålet blir derfor om disse elementene i seg selv oppfyller kravet om betydelig innovasjon.

For å kunne vurdere om kravene som oppstilles i forskriften er oppfylt, må det foreligge tilstrekkelig dokumentasjon på den teknologien som skal utvikles i konseptet, og denne må innebære betydelig innovasjon. I vurderingen av dette spørsmålet har departementet de samme dokumenter tilgjengelig som direktoratet.

I selve søknaden gis det en visuell beskrivelse av konseptet i figur 1 og 2. Videre vises det til at det foreligger en mer detaljert beskrivelse i søknadens bilag 9. Dette bilaget inneholder imidlertid et sett med prinsippskisser som ikke kan sies å være av en slik teknisk karakter som kreves for å faglig underbygge konseptet. Departementet er enig med direktoratet når de skriver at overordnede beskrivelser kan være nyttig når konseptet skal forstås, men kan likevel ikke regnes som fullgod dokumentasjon på systemet. Til dette kreves det inngående beskrivelser av løsningene som benyttes i konseptet, og dokumentasjon som faglig underbygger løsningen.

Av relevant teknisk dokumentasjon har søker levert en hydrodynamisk analyserapport som konkluderer med at konseptet er gjennomførbart. Søker anfører at de har supplert søknaden med teknisk dokumentasjon fra Norlense og EngesundNet. Vurderingene fra Norlense knyttet til duken er at alt ligger til rette for at de skal kunne levere duken, mens fra EngesundNet er det lagt ved en prinsippskisse av not med prisoverslag. Departementet anser ikke dette som faglig dokumentasjon som kan bidra til å sannsynliggjøre at konseptet kan realiseres og føre til ulike former for innovasjon. Vesentlige deler av konstruksjonen, som flytekrage og bunn av merden, er kun beskrevet på en overordnet måte. Vurderingene mangler derfor et tilstrekkelig dokumentasjonsgrunnlag.

Fiskeridirektoratet skriver i sitt avslag at beskrivelse av strømningsmønster, strømhastighet og duken/posen også er svært begrenset eller fraværende. Departementet er enig i at dette er momenter som i større grad burde underbygges faglig gjennom søknaden.

Det foreligger videre ingen teknisk dokumentasjon som tilsier at konstruksjonen kan driftes på lokaliteter som er mer eksponert enn der tradisjonelle merder drives i dag. Effekten av lukking av merden vil være begrenset dersom det ikke er tilstrekkelig lekterkapasitet til å lukke alle merdene på lokaliteten samtidig ved for eksempel smoltutvandring, økt mengde luselarver i vannet eller fare for algeoppblomstring. Videre er løsningen for oppsamling av slam kun konseptuelt beskrevet.

Departementet kan ikke se at klager i søknaden har godtgjort at konseptet oppfyller kravet om "betydelig innovasjon" jf. laksetildelingsforskriften § 23b. På bakgrunn av at vilkårene for å få utviklingstillatelse er kumulative, går ikke departementet nærmere inn på vilkåret om betydelige investeringer. Klagen avslås.

Vedtak

Fiskeridirektoratets vedtak av 11. mai 2018 opprettholdes.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages jf. forvaltningsloven § 28.

Det settes som vilkår at mulig søksmål om vedtaket er gyldig, eller krav om erstatning som følge av vedtaket, skal tas ut innen seks måneder fra det tidspunkt vedtaket kommer frem, jf. laksetildelingsforskriften § 28c.

Med hilsen

Vidar Landmark
ekspedisjonssjef

Martin H. Bryde
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Fiskeridirektoratet